

**ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ
імені академіка В. Лазаряна**

Харчук Олена Георгіївна

УДК 336:656.072 (477)

**ОЦІНКА ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ПІДСОБНО-
ДОПОМІЖНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВАГОННИХ ДІЛЬНИЦЬ**

Спеціальність 08.00.04 – економіка та управління підприємствами
(за видами економічної діяльності)

АВТОРЕФЕРАТ

дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата економічних наук

Дніпропетровськ – 2011

Дисертацією є рукопис.

Робота виконана в Державному економіко-технологічному університеті транспорту Міністерства інфраструктури України

Науковий керівник

доктор економічних наук,
Аксьонов Іван Михайлович,
Державний економіко-технологічний
університет транспорту, професор кафедри
менеджменту організацій транспорту

Офіційні опоненти :

доктор економічних наук, професор
Дикань Володимир Леонідович
Українська державна академія залізничного
транспорту, м. Харків, завідувач кафедри
економіки, організації та управління
підприємствами;

кандидат економічних наук, доцент
Гненний Микола Васильович,
Дніпропетровський національний
університет залізничного транспорту імені
академіка В. Лазаряна, завідувач кафедри
економіки та менеджменту.

Захист відбудеться “20” жовтня 2011р. о ____ годині на засіданні Спеціалізованої вченої ради К 08.820.03 Дніпропетровського національного університету залізничного транспорту імені академіка В. Лазаряна за адресою: 49010, м. Дніпропетровськ, 10, вул. Лазаряна, 2 ауд. 314.

З дисертацією можна ознайомитися у бібліотеці Дніпропетровського національного університету залізничного транспорту імені академіка В. Лазаряна за адресою: 49010, м. Дніпропетровськ, 10, вул. Лазаряна, 2 ауд. 262.

Автореферат розісланий “20” вересня 2011 р.

Вчений секретар
спеціалізованої вченої ради

Т. В. Полішко

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Програма структурної реформи залізничного транспорту до 2020 р. визначає, що в умовах розвитку сучасних ринкових відносин і зростання конкуренції потрібно створити принципово нові науково-теоретичні підходи щодо управління діяльністю транспортних підприємств та їх оцінки економічної ефективності. Це важливо і актуально, тому пасажирів обирають той вид транспорту, де найбільш повно задовольняються їх потреби шляхом надання різноманітного сервісу.

Основний спектр послуг в пасажирському сервісі перебуває в поїздах, і його вплив на імідж залізниць, приваблення пасажирів для здійснення поїздки і одержання прибутку залізницями є дуже значним. Цим і пояснюються особливі вимоги до діяльності вагонних дільниць та їх ролі у підвищенні конкурентоспроможності пасажирських перевезень залізничного транспорту, а в підсумку – доходів від них.

Дослідженням економіки пасажирських перевезень дальнього сполучення та її розвитком займалися такі вітчизняні та зарубіжні вчені: І. М. Аксьонов, М. В. Андрєєва, О. П. Абрамов, І. В. Белов, В. Л. Білозеров, Е. В. Белкіна, В. П. Гудкова, О. М. Гудков, Е. В. Громова, Ю. С. Бараш, О. О. Карась, М. В. Кравченко, О. Ф. Мірошніченко, В. В. Степів, В. Г. Галабурда, М. В. Гненний, О. М. Гненний, Г. А. Гольц, В. Н. Гулій, В. Л. Дикань, Ю. В. Єлізар'єв, Ф. П. Кочнев, Ю. Ф. Кулаєв, В. Н. Лішвиц, С. С. Мінеєва, В. Я. Негрей, В. І. Персіанов, Н. А. Потапович, Е. А. Оленіна, Н. В. Правдін, Є. М. Сич, А. Д. Шишков та ін. Значний внесок зробили також фахівці-практики: Ю. О. Єфімов, І. В. Маріненко, І. Д. Карпак, В. О. Седляр, П. К. Чичагов, В. Н. Шатаєв та ін. Але встановлено, що дослідженням оцінки економічної ефективності підсобно-допоміжної діяльності вагонних дільниць, не зважаючи на її різноманітність і значний вплив на імідж перевезень та на прибуток пасажирського комплексу і галузі в цілому, вчені не достатньо займалися. Тобто тут існує визначений дефіцит досліджень, які враховували б специфіку оцінки економічної ефективності діяльності вагонних дільниць та їх вплив на результати пасажирських перевезень в сучасних умовах. Це і зумовило обрання теми дослідження, як важливої і актуальної для економіки пасажирського господарства залізничного транспорту та економіки України.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційна робота є ініціативною і одночасно складовою частиною досліджень, виконаних відповідно до Закону України «Про залізничний транспорт» № 273/96-ВР від 04.07.96 р., Державної програми реформування залізничного транспорту № 1390 від 16.12.09 р., транспортної стратегії України на період до 2020 року N 2174-р. від 20 жовтня 2010 р. й інших нормативних документів. Напрямок дисертаційного дослідження відповідає плану наукових робіт кафедри менеджменту організацій транспорту Державного економіко-технологічного університету транспорту.

Мета дисертаційної роботи – розробити науково-теоретичні та методичні підходи щодо оцінки економічної ефективності підсобно-допоміжної діяльності

вагонних дільниць пасажирського господарства залізничного транспорту України з урахуванням умов сучасного ринку та реформування галузі.

Завдання дослідження. Для досягнення поставленої мети в роботі визначені наступні *завдання*, що необхідно вирішити:

- провести теоретичний аналіз сучасного стану наукових досліджень, зарубіжного досвіду обслуговування пасажирів і методичних підходів процесу визначення оцінки економічної ефективності діяльності вагонних дільниць у сфері пасажирських залізничних перевезень дальнього сполучення;
- проаналізувати роль вагонних дільниць на ринку транспортних послуг, напрямки діяльності та їх значення у процесі виконання технології перевізного процесу, організації сервісу у поїздах і формуванні іміджу галузі;
- комплексно дослідити показники фінансово-економічної діяльності ЛВЧ-1 та виявити шляхи підвищення ефективності підсобно-допоміжної діяльності;
- проаналізувати динаміку перевезених пасажирів і удосконалити теоретико-методичний підхід щодо визначення доходів ЛВЧ від підсобно-допоміжної діяльності з урахуванням сезонних коливань;
- розробити науково-методичний підхід щодо прогнозування діяльності ЛВЧ від підсобно-допоміжної діяльності вагонних дільниць пасажирського господарства залізничного транспорту України на основі моделі, яка б дозволяла економічно оцінювати ефективність підсобно-допоміжної діяльності вагонних дільниць з урахуванням умов сучасного ринку та реформування галузі;
- розширити та удосконалити маркетинго-логістичні підходи щодо визначення показників оцінки обслуговування пасажирів в поїздах та принципи надання сервісу у поїздах по відношенню до маркетингової діяльності вагонних дільниць;
- визначити вплив конкурентоспроможності послуг у поїздах на ефективність діяльності ЛВЧ та класифікувати фактори підвищення ефективності підсобно-допоміжної діяльності вагонних дільниць.

Об'єкт дослідження — діяльність вагонних дільниць пасажирського господарства залізничного транспорту України.

Предмет дослідження — оцінка економічної ефективності підсобно-допоміжної діяльності вагонних дільниць пасажирського комплексу.

Методи дослідження: метод математичної статистики було використано для обробки існуючих статистичних даних та результатів випробувань; порівняння — для визначення змін доходів та витрат діяльності вагонної дільниці, її фінансового результату, підготовлених та відправлених пасажирських вагонів, кількості перевезених пасажирів в поїздах, основних фондів та ін.; діалектичного, системного, ситуаційного та комплексного підходу — для виявлення потенційних резервів підвищення результатів діяльності вагонних дільниць, підвищення ефективності управління та планування діяльності ЛВЧ, забезпечення умов стійкості управління і керованості ЛВЧ, скоординованості маркетинго - логістичної системи, що забезпечує єдність управління ЛВЧ; порівняльного економічного аналізу — для

визначення якості транспортного обслуговування в поїздах, конкурентоспроможності послуг; експертних оцінок – для визначення ступеня готовності підприємства до стратегічного управління та реалізації маркетингової стратегії; математичного моделювання та індексний метод – для розробки моделі економічної оцінки діяльності вагонних дільниць та розрахунку сезонних коливань перевезених пасажирів і доходів ЛВЧ від підсобно-допоміжної діяльності.

Інформаційною базою дослідження були: законодавчі та нормативно-правові акти, що регламентують діяльність підприємств в Україні, наукові праці вітчизняних та зарубіжних вчених з проблем управління ефективністю пасажирського господарства залізничного транспорту України, матеріали статистичної та фінансової звітності Укрзалізниці, Національного банку України, Міністерства інфраструктури України, матеріали науково-практичних конференцій та періодичних видань.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у визначенні та науковому обґрунтуванні теоретико-методичних підходів щодо оцінки економічної ефективності підсобно-допоміжної діяльності вагонних дільниць:

вперше:

- на основі науково-теоретичного багатофакторного аналізу запропоновано і обґрунтовано науково-методичний підхід щодо оцінки економічної ефективності підсобно-допоміжної діяльності вагонних дільниць пасажирського господарства залізничного транспорту України з урахуванням умов сучасного ринку та реформування галузі, який дозволяє об'єктивно оцінити ефективність діяльності і буде сприяти прийняттю науково-обґрунтованих управлінських рішень;

удосконалено:

- сутність оцінки економічної ефективності діяльності вагонних дільниць за рахунок розробки нових показників, що дозволило на основі маркетингологістичного підходу урахувати комплексний показник якості транспортного обслуговування пасажирів у поїздах;

- теоретико-методичний підхід щодо прогнозування доходів ЛВЧ від підсобно-допоміжної діяльності з урахуванням сезонних коливань, що дозволяє регулювати асортимент додаткових послуг, які надаються пасажирам в поїздах;

дістало подальшого розвитку:

- основні принципи надання сервісу у поїздах, на основі яких побудована структура управління маркетингової діяльності вагонних дільниць, що відрізняється від існуючої організацією єдиної служби маркетингу та новими її функціями, які адаптовані до умов сучасного ринку;

- система показників для оцінки економічної ефективності обслуговування пасажирів в поїздах з урахуванням повноти задоволення попиту від реалізації послуг, стандартів якості, оперативності, інформування й культури надання сервісу пасажирам та комфортабельності їх поїздки;

- класифікація факторів підвищення ефективності підсобно-допоміжної діяльності вагонних дільниць за двома напрямками: забезпечення конкурентно-

здатності послуг ЛВЧ за рахунок якості, асортименту і підвищення рівня кваліфікації працівників; підвищення ефективності діяльності вагонних дільниць за рахунок впровадження нових технологій, сучасного рухомого складу, врахування вимог пасажирів і своєчасного реагування на їх зміни.

Практичне значення одержаних результатів полягає у розробці теоретико-методичних підходів і практичних рекомендацій щодо методики оцінки економічної ефективності підсобно-допоміжної діяльності вагонних дільниць, а саме: моделі оцінки економічної ефективності підсобно-допоміжної діяльності вагонних дільниць пасажирського господарства залізничного транспорту України на основі маркетинго-логістичного підходу з урахуванням комплексного показника якості транспортного обслуговування пасажирів у поїздах, прогнозування доходів ЛВЧ від підсобно-допоміжної діяльності у відповідності сезонних коливань. Це дозволяє регулювати асортимент додаткових послуг, удосконалювати основні принципи надання сервісу в поїздах. Саме на їх основі побудована нова структура управління маркетингової діяльності вагонних дільниць, в основі якої лежить єдина служба маркетингу, що повинна сприяти підвищенню ефективності підсобно-допоміжної діяльності вагонних дільниць і забезпечувати конкурентно-здатність послуг ЛВЧ.

Використання зазначеної методики дозволяє більш точно і об'єктивно оцінювати ефективність фінансово-господарської діяльності вагонних дільниць, що сприяє підвищенню ступеня мотивації керівників та працівників пасажирського господарства, забезпечує необхідний рівень стандартів обслуговування пасажирів у поїздах, попередження пред'явлення претензій пасажирів до рівня обслуговування; гнучкість управління ціновою політикою на додаткові послуги. В результаті впровадження методики оцінки економічної ефективності підсобно-допоміжної діяльності вагонних дільниць підвищується конкурентоспроможність залізниць на ринку пасажирських перевезень, що сприятиме залученню додаткових обсягів перевезень, оптимізації витрат та збільшенню доходів. Окремі пропозиції дисертаційного дослідження розглянуті Головним фінансово-економічним управлінням Укрзалізниці, що підтверджується актом впровадження від 29.06.2011, № Цф 86/297.

Загальні науково-методичні положення та результати дослідження використовуються в навчальному процесі кафедри менеджменту організацій транспорту Державного економіко-технологічного університету транспорту у навчальних курсах: «Управління сервісними процесами на транспорті», «Маркетинг транспортних послуг» та у дипломному проектуванні, що підтверджується актом впровадження від 13.10.10. протокол № 3.

Особистий внесок здобувача. Дисертаційна робота є самостійно виконаною та завершеною роботою, в якій запропоновано науково-методичний підхід щодо вирішення завдання оцінки економічної ефективності діяльності вагонних дільниць, який розширює наукові здобутки щодо удосконалення теоретично-методичних, маркетинго-логістичних підходів в цій сфері діяльності. Опубліковані одноосібно наукові праці містять ті положення,

висновки й пропозиції, які сформульовані автором і відображають його внесок в дослідження проблеми. Особистий внесок здобувача в наукові та практичні результати, що виконані в співавторстві, є такими: у роботі [3] здобувачем проведена оцінка наявної системи статистичної інформації та можливостей її використання для прогнозування перевезень, у роботі [8] розроблена модель економічної оцінки діяльності вагонних дільниць, у роботі [9] проведений аналіз та визначена роль різних видів транспорту в транспортно-дорожньому комплексі України, в роботі [10] сформульовані основні поняття транспортних та залізничних вузлів України, досліджені їх розвиток, роль у залізничному транспорті та складові елементи функціонування вузла.

Апробація та впровадження роботи. Основні положення, теоретичні висновки до дисертаційної роботи доповідалися, обговорювалися і були схвалені на засіданнях першої, другої та третьої науково - практичних конференціях «Проблеми та перспективи розвитку транспортних систем: техніка, технологія, економіка і управління», м. Київ, КУЕТТ у 2003-2005 і 2009рр.; Міжнародній наук.-практ. конференції «Сучасні проблеми інноваційного розвитку держави», м. Дніпропетровськ 2005 р.; II Міжнародній науково-практичній конференції «Проблеми економіки та управління на залізничному транспорті», м. Судак 2006р.; Всеукраїнській науково-практичній конференції «Перспективи подолання економічної кризи та забезпечення конкурентоспроможності економіки України», м. Полтава 2010 р.; Міжнародній науково-практичній конференції «Антикризові механізми регіонального та муніципального розвитку», м. Київ, 2010р.; науково-методичній конференції університету «Методологічні та науково-практичні аспекти підготовки фахівців транспортної галузі», Київ, ДЕТУТ, 2009р.; V Міжнародній науково-практичній конференції «Проблеми економіки та управління на залізничному транспорті, м. Дніпропетровськ, 2010 р.

Публікації. Основні положення дисертації представлено в 21 публікаціях у наукових фахових виданнях, що входять до переліку ВАК України (11 статей та 9 тез доповідей на наукових конференціях - у тому числі 8 публікацій без співавторів) та 1 стаття – в інших наукових виданнях.

Структура й обсяг дисертації. Дисертація складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (145 найменувань) та 33 додатків на 66 сторінках. Загальний обсяг дисертації 242 сторінок, серед них 41 таблиці та 26 рисунків, з яких 6 – на окремих аркушах.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У вступі обумовлена актуальність теми дисертації, значимість поставленої проблеми, сформовані цілі, задачі і методи дослідження, а також об'єкт та предмет дослідження, охарактеризовано його наукову новизну, теоретичне і практичне значення отриманих результатів, наведено дані щодо апробації одержаних результатів та їх опублікування.

У першому розділі «Теоретико-методичні основи дослідження оцінки економічної ефективності діяльності вагонних дільниць (ЛВЧ)» узагальнено теоретичні та методичні підходи щодо цього питання,

проаналізовано джерела та зарубіжний досвід організацій, управління та обслуговування пасажирів у поїздах, обґрунтовано головну роль діяльності ЛВЧ на формування іміджу пасажирських перевезень залізничного транспорту та попиту на них, його підтримку і підвищення доходів пасажирського господарства та галузі за рахунок удосконалення підсобно-допоміжної діяльності вагонних дільниць.

Важливість і актуальність дослідження оцінки економічної ефективності діяльності вагонних дільниць обумовлена тим, що це основні підрозділи залізниць і пасажирського господарства, які мають тісну взаємодію з пасажирами та іншими галузевими структурами, що формують позитивний імідж, сприяють підвищенню конкурентоспроможності залізничних перевезень і залученню пасажирів для майбутніх поїздок, що буде сприяти збільшенню доходів від пасажирських перевезень.

Ефективність діяльності ЛВЧ залежить від повної і своєчасної мобілізації фінансових ресурсів та оптимального їх використання для забезпечення нормального процесу виробництва і розширення виробничих фондів. У зв'язку з цим для ЛВЧ важливу роль відіграють принципи і методи управління організацією економічної діяльності. Результати досліджень показали, що нині оцінка економічної ефективності діяльності ЛВЧ традиційно здійснюється системою показників, що характеризують її роботу тільки із чисто транспортної сторони - лише з позицій залізничників, а інтереси пасажирів відходять на другий план і часто залишаються неврахованими. Головним із вимірників результатів є умовно-натуральний вимірник - пасажиро-кілометри. Основний недолік такої оцінки полягає в тому, що одержаний вимірник відображає далеко не всі результати роботи ЛВЧ і, перш за все, не враховує стандарт якості обслуговування пасажирів у поїздах, стандарт послуг та вплив ЛВЧ на формування іміджу пасажирських перевезень і конкуренції в умовах ринку. Пасажиро-кілометри можуть збільшуватися і при зростанні витрат через невиконання графіків руху пасажирських поїздів, погіршення зручностей для пасажирів в поїздах та ін.

Зважаючи на те, що в країнах з ринковою економікою, інтереси споживачів ринку перевезень, робіт і послуг повинні надійно захищатися економічно та законодавчо, тому в умовах конкуренції, надзвичайно не вигідно і недоцільно економити на стандартах якості послуг та робіт, на нашу думку, підсумковий показник для оцінки економічної ефективності виробничої й підприємницької діяльності вагонних дільниць залізничного транспорту слід визначати за відомою формулою:

$$E = \frac{\Pi \pm ДП}{B \pm ДВ} \quad (1)$$

де ДП – приріст або скорочення прибутку в залежності від збільшення або зменшення витрат при виконанні перевезень, робіт та надання послуг;

ДВ – збільшення або зменшення витрат, які викликають відповідну зміну прибутку.

Крім того, сучасний підхід і методи оцінки економічної ефективності діяльності ЛВЧ повинні ґрунтуватися на маркетинго-логістичній концепції

загальних витрат, необхідних для забезпечення потреб як користувачів, так і виробників. При впровадженні послуг потрібно орієнтуватися на забезпечення балансу між оцінкою якості стандартів обслуговування споживачів і витратами ЛВЧ, бо головним завданням пасажирського господарства залізничного транспорту є скорочення видатків і підвищення прибутку від перевезень пасажирів. Важлива роль у цьому належить вагонним дільницям, тому потрібні нові, науково-методичні підходи оцінки економічної ефективності їхньої діяльності, впровадження яких дозволить підвищити ступінь мотивації співробітників підрозділів ЛВЧ; забезпечить необхідний рівень обслуговування пасажирів у поїздах; доступність інформаційних процесів; попередження пред'явлення пасажирями претензій до рівня стандартів обслуговування; удосконалення гнучкості цінової політики згідно змінюючим вимогам і очікуванням пасажирів, підвищення конкурентоспроможності послуг та ін.

Сформульовані висновки та пропозиції стали основою для розробки обґрунтованих теоретико-методичних підходів оцінки економічної ефективності підсобно-допоміжної діяльності (ПДД) вагонних дільниць.

У другому розділі **«Дослідження напрямків діяльності вагонних дільниць (на прикладі ЛВЧ-1)»** визначено основні напрямки дослідження оцінки економічної ефективності ПДД (рис.1), проаналізовано організаційну структуру управління, вплив на ефективність діяльності основних фондів, основних показників фінансово-економічної діяльності вагонних дільниць, системи обслуговування пасажирів у поїздах, що діє нині, та визначено маркетингові підходи оцінки економічної ефективності ПДД ЛВЧ.

Для забезпечення ефективності ЛВЧ необхідна злагоджена система управління всіх її підрозділів. У результаті аналізу з'ясовано, що забезпечення умов стійкості управління ЛВЧ і керованості ґрунтується на комплексному підході та на основі створюваних логістичних систем автоматизованого управління. Така система для ЛВЧ повинна враховувати всі специфічні вимоги виконуваних ними процесів, а також вимоги до технологій організації обслуговування пасажирів у поїздах.

Нині маркетингові підходи до управління роботою ЛВЧ повною мірою не визначені. Управління вхідними даними для підрозділів і провідників здійснюються сформованими структурами оперативного управління. Хід виробничих процесів зараз практично не контролюється й не регулюється. Цим обґрунтована відносно велика кількість скарг на якість обслуговування пасажирів у поїздах, що є підтвердженням - ЛВЧ не забезпечують повною мірою координацію роботи основних стандартів обслуговування пасажирів, що пояснюється відсутністю маркетингової інформації з даного питання. Тому організація роботи з обслуговування пасажирів у поїздах не відповідає рівню світових стандартів. Отже необхідне створення не тільки єдиної служби маркетингу ЛВЧ, адміністративно-виробничої системи нижнього рівня управління, а також автоматизованої системи управління процесами, тобто впровадження маркетинго-логістичних підходів до управління роботою ЛВЧ.

На ефективність ЛВЧ впливає також технічний стан основних фондів,

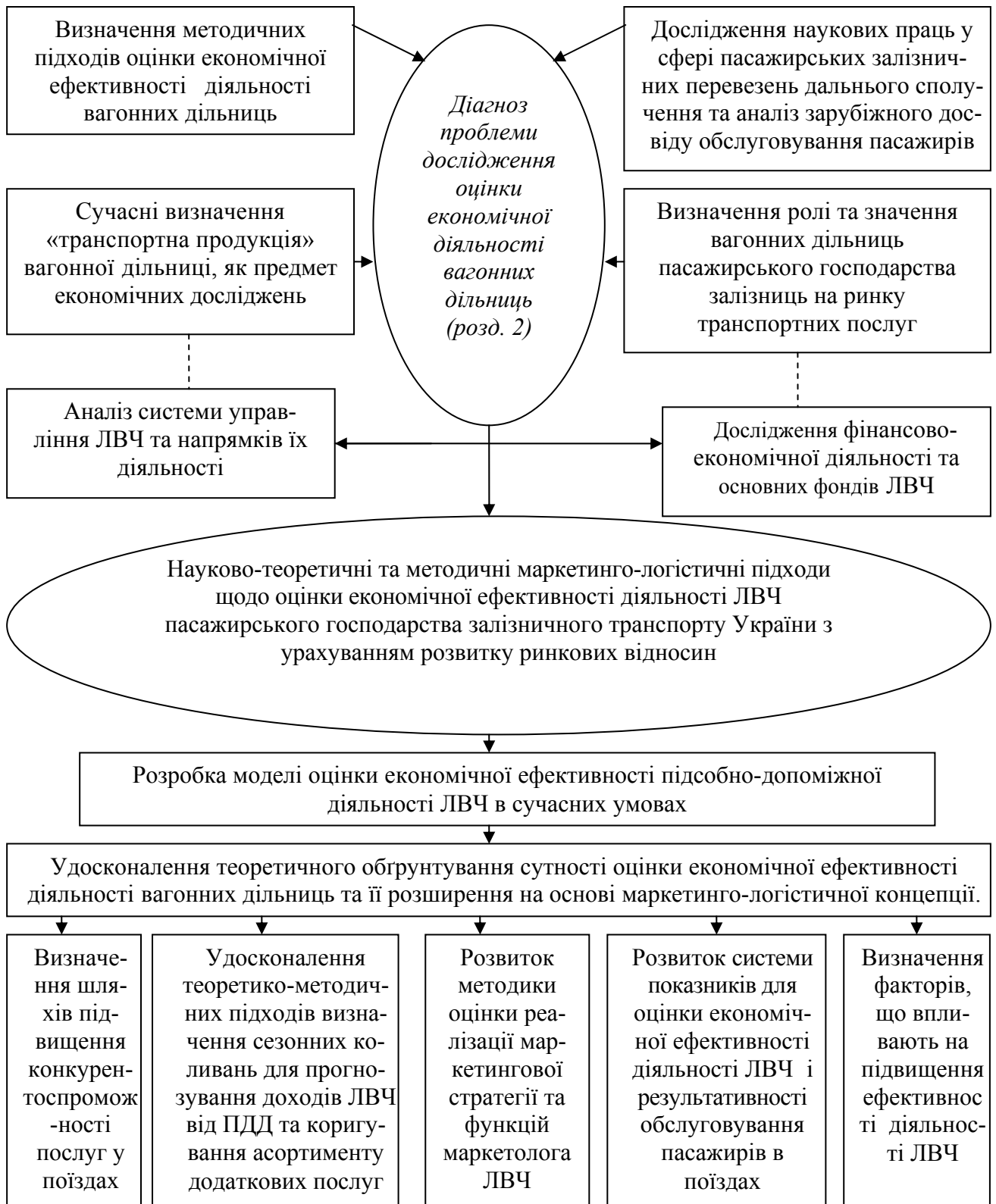


Рис.1 Етапи проведення досліджень стосовно визначення оцінки економічної ефективності підсобно-допоміжної діяльності вагонних дільниць

рухомого складу, що забезпечує імідж та якість обслуговування пасажирів в поїздах. Проведені дослідження підтверджують наявність їх старіння, які потребують відновлення та модернізації.

Експлуатаційна робота ЛВЧ безпосередньо пов'язана з діяльністю пасажирського господарства залізничного транспорту. З'ясовано, що

зменшення кількості пасажирів, які обслуговуються в поїздах (на 15,1%) та пасажиропотоку на поїздах формування Вагонної дільниці, значне скорочення вагонів у їх складах та зменшення додаткових поїздів, призвело до зниження об'ємних показників ЛВЧ-1.

Виявлено, що продукцією вагонної дільниці, з економічної точки зору, являється результат від надання послуг пасажиром у поїздах, що вимірюється сумою доходів, отриманих у процесі виконання перевезень (від продажу послуг в поїздах).

Аналіз структури доходів ЛВЧ показав, що основним узагальнюючим показником оцінки економічних результатів господарської діяльності вагонної дільниці є доходи від експлуатаційної роботи та від ПДД при обслуговуванні пасажирів у поїздах, іншої операційної та фінансової діяльності.

Одним із факторів підвищення ефективності ЛВЧ є зменшення витрат ПДД. Аналіз складових витрат обґрунтував їх залежність від обслуговування пасажирів в поїздах. Отже, фінансовий результат (плановий прибуток) вагонної дільниці формується, в основному, за рахунок ПДД. Дослідження підтвердили, що в умовах посилення конкуренції на ринку перевезень, є необхідність удосконалити існуючі показники оцінки ефективності діяльності вагонних дільниць з урахуванням маркетингу - логістичного обслуговування пасажирів і стандартів якості транспортного обслуговування.

У результаті дисертаційного дослідження з'ясовано, що для підвищення конкурентоспроможності пасажирських перевезень, досягнення позитивних результатів та оцінки економічної ефективності, ЛВЧ повинні підвищувати свої доходи від ПДД за рахунок збільшення об'ємів наданих послуг, покращення її якості та зниження матеріальних витрат. Економія витрат супроводжується впровадженням нових маркетингових методичних підходів та прогресивних технологій, нового рухомого складу (вагонів), підвищенням продуктивності праці за рахунок використання обґрунтованих норм витрат праці, матеріалів, електроенергії, палива, повторного використання матеріалів, підвищення рівня механізації та автоматизації процесів виробництва і управління.

У третьому розділі «Удосконалення теоретично-методичних підходів щодо оцінки економічної ефективності підсобно-допоміжної діяльності вагонних дільниць» визначено теоретично-методичний підхід оцінки економічної ефективності ПДД вагонних дільниць пасажирського господарства залізничного транспорту України з урахуванням умов сучасного ринку та реформування галузі, удосконалено сутність оцінки економічної ефективності діяльності вагонних дільниць, теоретико-методичний підхід прогнозування доходів ЛВЧ від ПДД з урахуванням сезонних коливань, основні принципи надання сервісу в поїздах, систему показників для оцінки економічної ефективності обслуговування пасажирів та класифікацію факторів підвищення ефективності діяльності ПДД вагонних дільниць.

Успішне впровадження маркетингових наукових підходів оцінки економічної ефективності діяльності вагонних дільниць можливе лише за умови якісного інформаційного забезпечення менеджерів ЛВЧ різноманітною

інформацією відносно ринку транспортних послуг. Однією з таких складових маркетингової інформації є дані сезонного коливання перевезених дільницею пасажирів (рис. 2) та її доходів (рис.3).



Рис.2. Сезонна хвиля перевезених пасажирів у ЛВЧ-1 за 2007-2009 роки

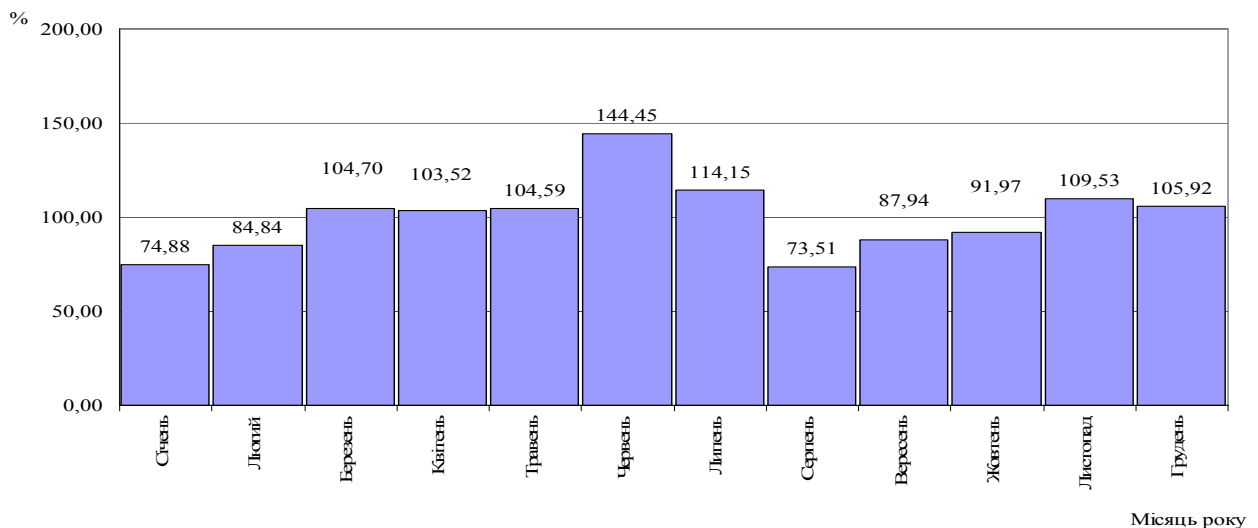


Рис.3. Сезонні коливання доходів від ПДД у ЛВЧ за 2007-2009 роки

Виявлено, що в сезонній хвилі присутня тенденція стабільності коливань (відхилення спостерігаються менше 5%). Це дає змогу планувати очікувані коливання і кількість перевезених пасажирів у наступних роках конкретно за місяцями. Червень найбільш сприятливий період для нововведень, на відміну від *травня, серпня та жовтня*, де відхилення становить більше 10%.

Дані визначення дають змогу спростити маркетингові дослідження протягом року, зважаючи на те, що сезонні хвилі, згідно їх значень, можна згрупувати і досліджувати не кожен місяць окремо, а за групами місяців з однаковою тенденцією.

Дослідженням сезонності доходів від ПДД встановлено, що кожного року з березня по липень зростає кількість пасажирських перевезень порівняно з іншими місяцями, яка призводить до збільшення доходів від ПДД та створює

можливість для коригування асортименту додаткових послуг, що надаються пасажиром в поїздах.

Для прогнозування доходів вагонних дільниць і визначення економічної оцінки їх діяльності застосовано теоретично-методичний підхід із застосуванням статистичного методу вимірювання взаємозв'язків (кореляційно-регресійний аналіз). Даний аналіз дає можливість визначити вплив кожного фактору на доходи підприємства. На основі цього розроблена математична модель дохідності ЛВЧ від ПДД, яка визначає доходи від 1 пасажирів, що дозволяє виявити залежність дохідності ЛВЧ від трьох факторів ($z_1 - z_3$) ПДД:

$$y=0,001+2,15 z_1+0,91 z_2+0,65 z_3 \quad (2)$$

де, y – доходи від ПДД, всього;

z_1 – доля пасажирів, яких перевезено протягом понад 6 год.;

z_2 – питомі доходи від продажу постільної білизни, грн.;

z_3 – питомі доходи від продажу чаю та кави, грн.

Адекватність обраної моделі, істотність та її надійність підтверджують розраховані множинний коефіцієнт кореляції ($R=0,88$), коефіцієнт детермінації ($R^2 = 0,7744$), критерій Фішера ($F=165,22$) та коефіцієнт еластичності за трьома факторами, де: дохід на 1 пасажирів збільшиться на 7,08 % (0,39 грн) при збільшенні долі перевезених пасажирів протягом понад 6 год. на 1 % (з 72% до 72,7 %); дохід збільшиться на 0,23 % (1,98 коп.) при збільшенні доходів від продажу постільної білизни на 1 % (2,7 коп.); дохід збільшиться на 4,82 % (0,27 грн) при збільшенні продажу чаю та кави на 1 % (0,4 коп.).

Оскільки на підвищення ефективності діяльності ЛВЧ впливає конкурентоспроможність транспортних послуг, проведено визначення ступеня якості обслуговування пасажирів у поїздах Укрзалізниці саме у плацкартних вагонах. Доведено, що рівень обслуговування пасажирів під час перебування у дорозі не задовольняє їх потреби (не всі супутні послуги, що регламентуються, надаються в повному обсязі). Тому є потреба збільшення асортименту та своєчасне доведення до споживачів необхідної і достовірної інформації щодо їх надання (місця, часу, умов та ін.).

Для більш повної оцінки економічної ефективності діяльності вагонних дільниць в сучасних умовах і оптимізації загальних витрат запропоновано, крім існуючих показників, використовувати показники оцінки маркетинго - логістичного обслуговування пасажирів в поїздах: повноту задоволення попиту на обсяги реалізації послуг; рівні стандартів якості додаткових послуг для пасажирів; оперативності, інформування й культури надання сервісу при обслуговуванні пасажирів; комфортабельності поїздки (рис. 4).

Дані показники розраховані для ЛВЧ та на їх основі визначено комплексний показник якості транспортного обслуговування у поїздах (K^o_k), що може бути отриманий за формулою:

$$K^o_k = \sum_{i=1}^n K_i \cdot a_i \text{ при } \sum a_i = 1, \quad (3)$$

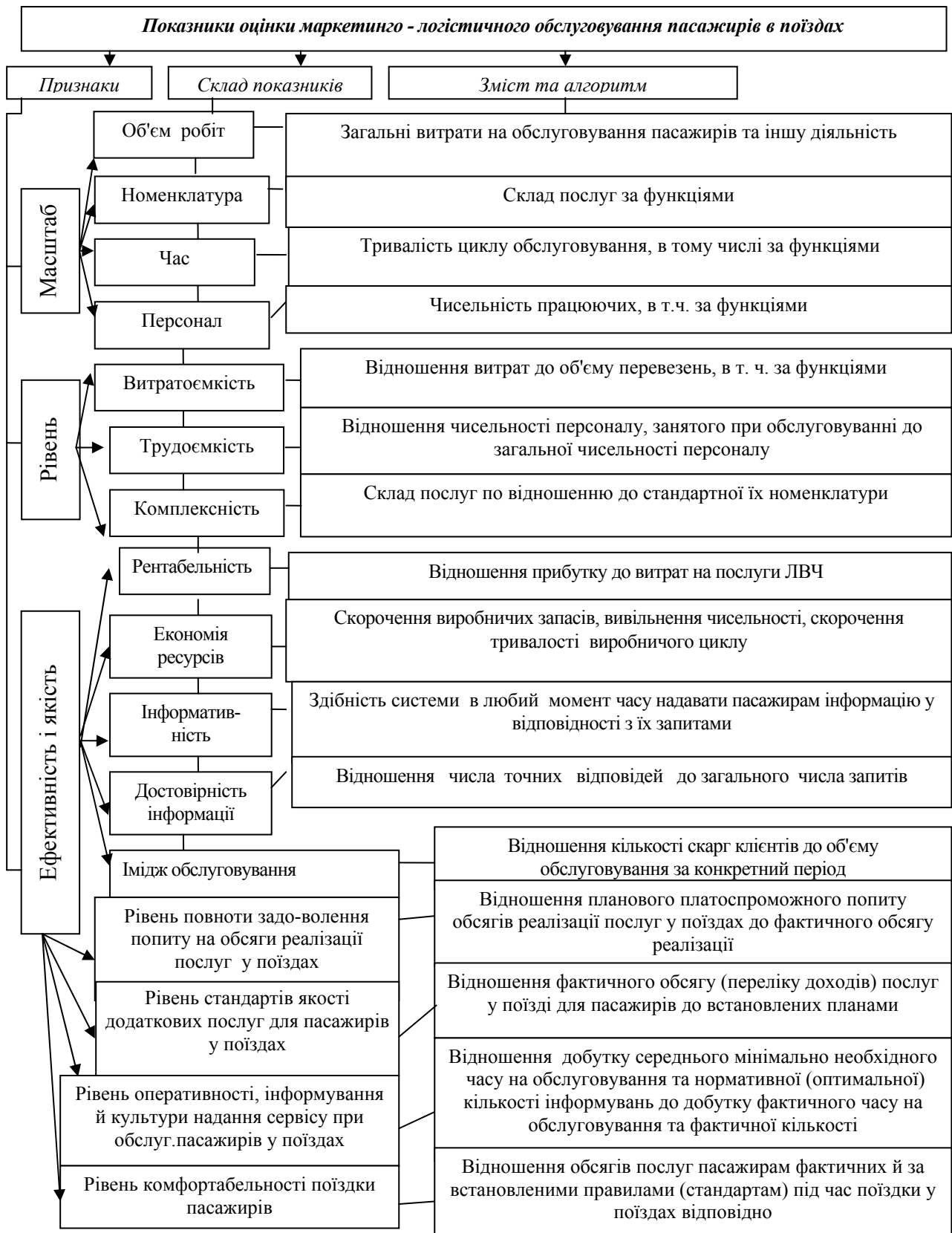


Рис. 4. Основні показники економічної оцінки обслуговування пасажирів в поїздах

де K_i – параметр (показник) якості транспортного обслуговування у поїздах;

a_i – частка кожного параметра якості, з урахуванням взаємного впливу в загальній оцінці якості, які обумовлені користувачами транспорту при маркетингових обстеженнях. Для ЛВЧ частки кожного параметра якості, що обумовлені користувачами транспорту при маркетингових обстеженнях, прийняті відповідно рівними 0,22; 0,22; 0,06; 0,24.

n – кількість параметрів якості, що враховуються – 4.

Його розраховане значення ($K^0_k=0,65$) свідчить про резерви подальшого підвищення якості транспортного обслуговування у поїздах, проведення постійних досліджень конкурентоспроможності послуг та своєчасне удосконалення системи управління ЛВЧ на основі маркетинго-логістичних принципів сервісу у поїздах, що розширює сутність оцінки економічної ефективності діяльності вагонних дільниць.

З урахуванням того, що ЛВЧ являє собою цілісну й відкриту систему, яка взаємодіє із зовнішнім середовищем, для досягнення максимального успіху в її діяльності, у дисертації визначена класифікація факторів підвищення ефективності діяльності, яка враховує:

- забезпечення конкурентоздатності продукції ЛВЧ за рахунок якості, асортименту і підвищення рівня кваліфікації працівників;
- впровадження нових технологій, сучасного рухомого складу, врахування вимог пасажирів і своєчасного реагування на їх зміни (рис. 5).



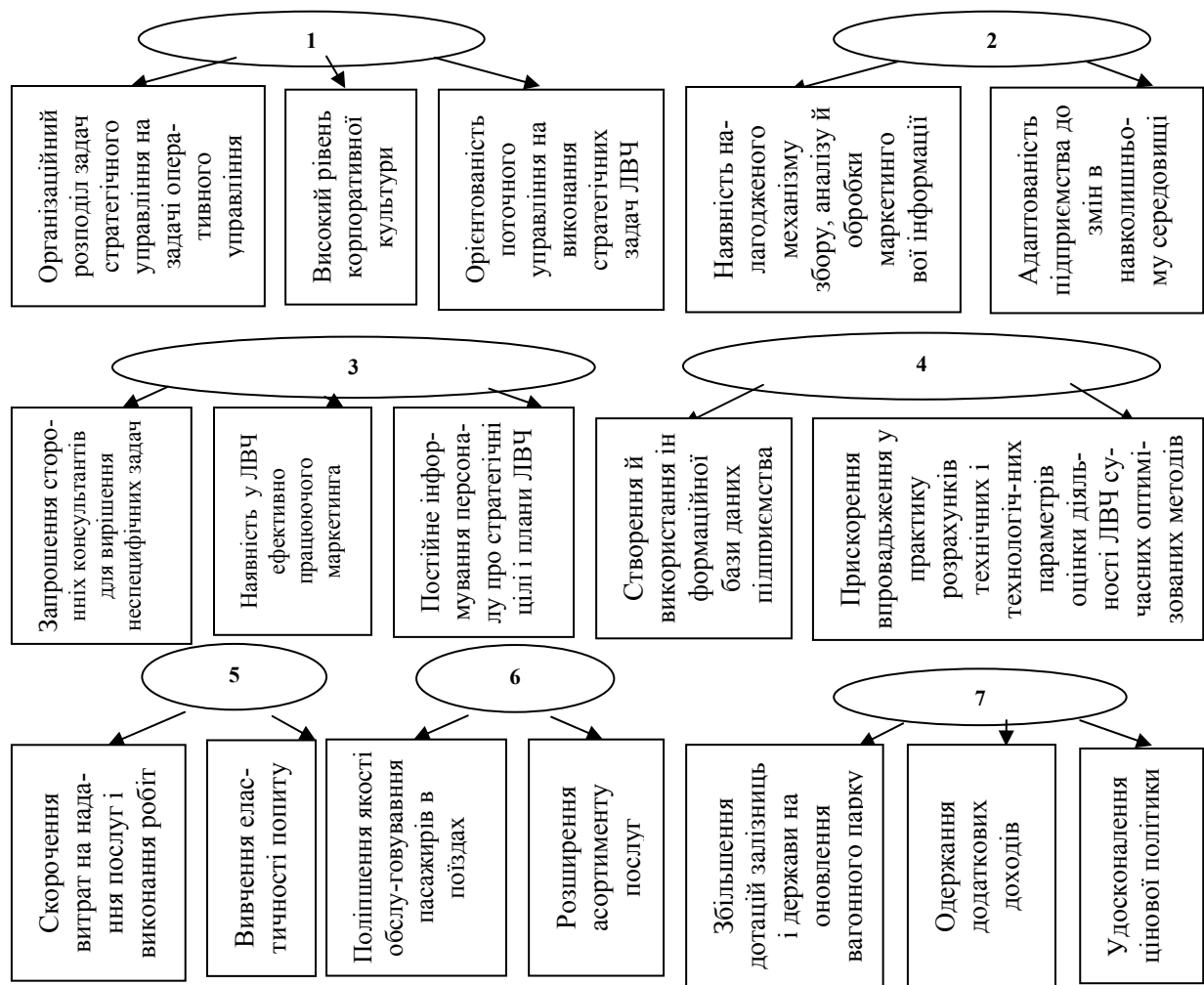


Рис. 5 Класифікація факторів підвищення ефективності діяльності ЛВЧ

Це дозволить пов'язати сформульовану мету безпосередньо із засобами її досягнення та проводити цілеспрямовану роботу з розробки та освоєнню нововведень, виявляти їх сильні та слабкі сторони, відбирати найбільш ефективні варіанти можливих рішень.

З метою удосконалення оцінки економічної ефективності діяльності та функціонування ЛВЧ, проведена оцінка рівня реалізації маркетингової стратегії та удосконалені основні принципи надання сервісу у поїздах.

З'ясовано, що ЛВЧ має всі передумови для формування єдиної служби маркетингу, на яку будуть покладені обов'язки з підготовки персоналу ЛВЧ до умов маркетингової стратегії підприємства та сучасного ринку.

Функціонування єдиної служби маркетингу у ЛВЧ дозволить своєчасно виконувати вимоги пасажирів щодо обслуговування та забезпечити оптимізацію управління сервісом у поїздах інформаційними і фінансовими потоками.

Запропоновані нові функції маркетолога, що максимально адаптовані до особливостей і потреб ЛВЧ, де першими заходами, в умовах ринку, є формування попиту на послуги та його підтримку, а також реклама послуг.

ВИСНОВКИ

Пасажи́рські залі́зничні пере́везення в Україні є збитковими, оскільки за своїм змістом є соціально спрямованими. Для підвищення їх ефективності в умовах сучасного ринку та реформування галузі необхідно розробити спеціальні заходи, що дозволять частково знизити їх збитковість. В даній дисертаційній роботі цю проблему пропонується частково вирішити за рахунок отримання додаткового прибутку від підсобно-допоміжної діяльності, яка надається пасажирам у поїздах. Якість наданих послуг є одним з основних важелів, який впливає на імідж пасажирських перевезень та їх конкурентоспроможність на ринку транспортних послуг. У процесі виконання дисертаційної роботи розроблені теоретико-методичні підходи щодо удосконалення оцінки економічної ефективності ПДД з метою оптимізації управління вагонними дільницями. Результати дослідження дозволили зробити ряд висновків теоретичного та практичного характеру, суть яких зводиться до наступного:

1. Вітчизняні та зарубіжні вчені зробили значний вклад в розвиток теорії та практики оцінки економічної ефективності діяльності залізничної галузі та її підприємств. Але спеціальним розробкам щодо оцінки економічної ефективності підсобно-допоміжної діяльності вагонних дільниць та їх внеску в економіку пасажирських перевезень майже не приділялося уваги. Для вирішення цього питання та підвищення конкурентоспроможності залізничного транспорту на ринку пасажирських транспортних послуг необхідно на основі маркетинго-логістичного підходу удосконалити: підсобно-допоміжну діяльність вагонних дільниць в умовах сучасного ринку та реформування галузі, показники та критерії оцінки підсобно-допоміжної діяльності ЛВЧ.

2. Вагонні дільниці є спеціальними ланками пасажирського комплексу залізниць, які займаються двома видами діяльності: експлуатаційною, що пов'язана з формуванням, екіпіруванням, поточними ремонтами пасажирських поїздів і перевезенням пасажирів, та підсобно-допоміжною, що пов'язана з наданням послуг пасажирів під час подорожі. Їх виробнича діяльність відіграє важливу роль у процесі виконання технології перевізного процесу, організації необхідного сервісу у поїздах і формують імідж галузі.

3. Показники роботи ЛВЧ-1, яке досліджувалося в дисертаційній роботі, вказують на те, що доходи від підсобно-допоміжної діяльності за 2010 рік становили 19,4 % від загальних доходів даного структурного підрозділу, а рентабельність від ППД — 48,4 %. Дані показники є свідченням високої ефективності підсобно-допоміжної діяльності пасажирської вагонної дільниці. Проте дана діяльність може приносити ще більші доходи, якщо якість наданих послуг буде відповідати європейським стандартам і стимулюватиме збільшення рухливості населення України та зростання кількості пасажирів на залізничному транспорті.

4. Розроблено теоретико-методичний підхід визначення доходів ЛВЧ від підсобно-допоміжної діяльності з урахуванням сезонних коливань, що

дозволяє регулювати асортимент додаткових послуг, які надаються пасажиром в поїздах.

5. На основі системного підходу та економіко-математичного моделювання розроблено теоретико-методичний підхід щодо оцінки економічної ефективності підсобно-допоміжної діяльності вагонних дільниць пасажирського господарства залізничного транспорту України з урахуванням умов сучасного ринку та реформування галузі, який дозволяє об'єктивно оцінити ефективність ППД і буде сприяти прийняттю науково-обґрунтованих управлінських рішень.

6. В дисертації удосконалено сутність оцінки економічної ефективності діяльності вагонних дільниць за рахунок розробки нових показників, що дозволило на основі маркетинго-логістичного підходу розрахувати комплексний показник якості транспортного обслуговування пасажирів у поїздах. Крім традиційних показників, додатково враховані ефект від впровадження соціальної, екологічної та іншої діяльності, а також комплексний показник якості транспортного обслуговування пасажирів у поїздах, за рахунок якого формується імідж пасажирських перевезень (повнота задоволення попиту на обсяги реалізації послуг у поїздах; рівень стандартів їх якості; оперативність інформування й культура надання сервісу; комфортабельність поїздки пасажирів тощо).

7. Обґрунтовано основні принципи надання сервісу у поїздах, на основі яких побудована структура управління маркетингової діяльності ЛВЧ, що відрізняється від існуючої організацією єдиної служби маркетингу та новими її функціями, що адаптовані до умов сучасного ринку.

8. Розроблена класифікація факторів підвищення ефективності діяльності ЛВЧ, яка враховує:

- забезпечення конкурентоспроможності продукції ЛВЧ за рахунок якості, асортименту і підвищення рівня кваліфікації працівників;
- ефективність діяльності ЛВЧ за рахунок впровадження нових технологій, сучасного рухомого складу, врахування вимог пасажирів і своєчасне реагування на їх зміни.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ

Статті у фахових виданнях

1. Харчук О. Г. Про підвищення ефективності логістичних систем в залізничному транспорті /О. Г. Харчук //Залізничний транспорт України. – К., 2005. – № 1. – С. 15-18.

2. Харчук О. Г. Поглиблення інтеграційних процесів у сфері вітчизняного транспорту на основі логістики / О. Г. Харчук // Залізничний транспорт України. – К., 2007. – № 3. – С. 79-81.

3. Харчук О. Г. Методичні підходи до прогнозування роботи залізничного транспорту на макрорівні / О. Г. Харчук, О. М. Шканова // Залізничний транспорт України. – К., 2006. – № 2. – С. 69-72.

4. Харчук О. Г. Дослідження темпів приросту, сезонної хвилі перевезених пасажирів та доходів від підсобно-допоміжної діяльності для вагонних дільниць

/О. Г. Харчук//Зб. наук. праць. Проблеми підвищення ефективності інфраструктури. – К., НАУ, 2010. – Вип. 13. – С. 13-28.

5. Харчук О. Г. Передумови підвищення ефективності процесу перевезень залізничним транспортом / О. Г. Харчук // Зб. наук. праць. КУЕТТ. Економіка і управління. – К., 2004. – Вип.5. – С.139-146.

6. Харчук О. Г. Особенности транспортно – логистической системы железнодорожного транспорта Украины / О. Г. Харчук // Зб. наук. праць. Проблеми підвищення ефективності інфраструктури. – К., 2005. – Вип.12. – С. 225-230.

7. Харчук О. Г. Основні особливості діяльності та автоматизація підприємств промислового залізничного транспорту / О. Г. Харчук // Зб. наук. праць. Проблеми підвищення ефективності інфраструктури. – К., 2005. – Вип. 11. – С. 88-92.

8. Харчук О. Г. Модель економічної оцінки діяльності вагонних дільниць. / О. Г. Харчук, І. М. Аксьонов // Зб. наук. праць. Проблеми підвищення ефективності інфраструктури. – К., НАУ, 2010. – Вип. 27. – С. 23-31.

9. Харчук О. Г. Роль різних видів транспорту в транспортно-дорожньому комплексі України / О. Г. Харчук, О. М. Шканова //Зб. наук. праць. КУЕТТ. Економіка і управління. – К., КУЕТТ, 2004. – Вип. 6. – С. 201-209.

10. Харчук О. Г. Транспортні вузли в організаційно-економічному розвитку залізничного транспорту України / О. Г. Харчук, Є. М. Сич, П. І. Підлісний //

Зб. наук. праць. Економіка і управління. – К., КУЕТТ, 2007.– Вип. 9.– С. 77-82.

11. Харчук О. Г. Аналіз та перспективи розвитку автомобільного транспорту України / О. Г. Харчук // Залізничний транспорт України. – К., 2008. – № 6. – С. 15-18.

Інші статті в наукових виданнях

12. Харчук О. Г. Маркетинго - логістичні підходи щодо економічної оцінки обслуговування пасажирів в поїздах / О. Г. Харчук // Вагонний парк. – Харків., 2011. – Вип. 4. – С. 12-14.

Матеріали конференцій і тези доповідей

13. Харчук О. Г. Пропозиції щодо впровадження логістичних систем на залізничному транспорті. / О. Г. Харчук // «Проблеми та перспективи розвитку транспортних систем: техніка, технологія, економіка і управління». Мат. другої наук.- практ. конф. – К., КУЕТТ, 2004, – С. 64-66.

14. Харчук О. Г. Шляхи підвищення ефективності перевезень на залізничному транспорті. / О. Г. Харчук, Н. П. Зайцева // «Проблеми та перспективи розвитку транспортних систем: техніка, технологія, економіка і управління». Мат. другої наук.- практ. конф. – К., КУЕТТ, 2004, – С. 50-51.

15. Харчук О. Г. Розвиток транспортно – логістичної системи в залізничному транспорті країни. / О. Г. Харчук // «Проблеми та перспективи розвитку транспортних систем: техніка, технологія, економіка і управління».

Мат. третьої наук.-практ. конф. „Економіка і управління”, – К., КУЕТТ, 2005, – С. 43 - 44.

16. Харчук О. Г. Впровадження інформаційних технологій в залізничному транспорті. / О. Г. Харчук // «Сучасні проблеми інноваційного розвитку держави». Том 3. Мат. Міжн. наук.-практ. конф. - Дніпропетровськ: Наука і освіта, 2005, - С. 15-17.

17. Харчук О. Г. Впровадження зарубіжного досвіду щодо підвищення організації, управління та обслуговування пасажирів у поїздах. / О. Г. Харчук // «Проблеми економіки и управления на железнодорожном транспорте». Тезиси докладов V Межд. науч. конф. – Д., ДНУЖТ, 2010 г. – С. 98-99.

18. Харчук О. Г. Оцінка конкурентоспроможності залізничних пасажирських перевезень. /О. Г. Харчук, В. В. Вертель //«Перспективи подолання економічної кризи та забезпечення конкурентоспроможності економіки України». Мат. Всеукр. наук. - практ. конф. – Полтава, 2010, - С.84-85.

19. Харчук О. Г. Роль залізничного транспорту в транспортно-дорожньому комплексі України / О. Г. Харчук, О. М. Шканова // «Проблеми та перспективи розвитку транспортних систем: техніка, технологія, економіка і управління» Мат. другої наук.- практ. конф. – К., КУЕТТ, 2004, – С. 63-64.

20. Харчук О. Г. Оцінка послуг, що надаються вагонними дільницями. / О. Г. Харчук, В. Ф. Тимошенко // «Антикризові механізми регіонального та муніципального розвитку». Мат. Міжнар. наук.- практ. конф. – К., АМУ, 2010, - С.195-196.

21. Харчук О. Г. Значення та перспективи розвитку обслуговування пасажирів у поїздах. / О. Г. Харчук // «Проблеми та перспективи розвитку транспортних систем в умовах реформування залізничного транспорту: управління, економіка і технології». Мат. V наук. - практ. конф. „Економіка і управління”. – К., ДЕТУТ, 2011, – С. 185-186.

АНОТАЦІЯ

Харчук О. Г. Оцінка економічної ефективності підсобно-допоміжної діяльності вагонних дільниць – Рукопис.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності). Дніпропетровський національний університет залізничного транспорту імені академіка В. Лазаряна, 2011.

Дисертація присвячена розробці науково-теоретичних та методичних основ маркетинго-логістичних підходів оцінки економічної ефективності діяльності вагонних дільниць пасажирського комплексу залізничного транспорту України з урахуванням розвитку ринкових відносин та реформування галузі.

У дисертації проаналізовані наукові праці та науково-дослідні роботи стосовно розвитку теорії та практики оцінки ефективності виробництва й діяльності підприємств залізничної галузі та економіки пасажирських перевезень і удосконалення системи управління пасажирськими перевезеннями.

Удосконалено теоретико-методичні підходи визначення сезонних коливань для прогнозування дохідності ЛВЧ; теоретичне обґрунтування сутності даної оцінки та її розширення на основі маркетинго-логістичної концепції; фактори впливу на підвищення ефективності діяльності вагонних дільниць; основні маркетинго-логістичні принципи сервісу та показники оцінки маркетинго - логістичного обслуговування пасажирів у поїздах.

Для прогнозування доходів вагонних дільниць застосовано та обґрунтовано теоретично-методичний підхід у визначенні оцінки економічної ефективності підсобно-допоміжної діяльності ЛВЧ, а саме: статистичний метод вимірювання взаємозв'язків (кореляційно-регресійний аналіз), що дозволяє об'єктивно оцінювати вклад ЛВЧ у результати пасажирського комплексу.

Ключові слова: вагонна дільниця, пасажирські поїзди, підсобно-допоміжна діяльність, конкурентоспроможність послуг, система управління, прогнозування дохідності, сезонні коливання.

АННОТАЦИЯ

Харчук О. Г. Оценка экономической эффективности подсобно – вспомогательной деятельности вагонных участков. – Рукопись.

Диссертация на получение научной степени кандидата экономических наук по специальности 08.00.04 – экономика и управление предприятиями (по видам экономической деятельности) Днепропетровского национального университета железнодорожного транспорта имени академика В. Лазаряна, 2011.

Диссертация посвящена разработке научно-теоретических и методических основ маркетинго - логистических подходов по оценке экономической эффективности деятельности вагонных участков пассажирского комплекса железнодорожного транспорта Украины с учетом развития рыночных отношений и реформирования отрасли.

В диссертации проанализированы научные труды и научно-исследовательские работы относительно развития теории и практики оценки эффективности производства и деятельности предприятий железнодорожной отрасли и экономики пассажирских перевозок и совершенствования системы управления пассажирскими перевозками.

Исследовано состояние и роль ЛВЧ в основной деятельности пассажирской службы Юго-западной железной дороги, определены ее недостатки в обслуживании пассажиров в поездах, рассмотрена возможность улучшения деятельности предприятия.

В результате проведенного исследования доказано, что для повышения конкурентоспособности железнодорожного транспорта на рынке пассажирских перевозок нужно формировать его имидж, а также спрос на перевозки за счет совершенствования ПВД вагонных участков и предоставления более широкого спектра услуг.

Проанализировано влияние на эффективность деятельности организационной структуры управления ЛВЧ, основных фондов, показателей финансово-экономической деятельности вагонных участков, системы

обслуживания пассажиров в поездах и определены маркетинговые подходы по оценке экономической эффективности ПВД ЛВЧ.

Разработано научно-теоретические и методические маркетинго - логистические подходы относительно оценки экономической эффективности подсобно-вспомогательной деятельности вагонных участков пассажирского комплекса железнодорожного транспорта Украины с учетом развития рыночных отношений и реформирования отрасли.

Расширено теоретическое обоснование сущности оценки экономической эффективности деятельности вагонных участков на основе маркетинго-логистической концепции — общих расходов, что приведет к повышению степени мотивации сотрудников подразделов ЛВЧ; обеспечит необходимый уровень обслуживания пассажиров в поездах; доступность информационных процессов; предупреждение предъявления пассажирами претензий к уровню обслуживания; повышение гибкости ценовой политики согласно меняющимся требованиям и ожиданиям пассажиров и т.д.

Кроме традиционных показателей при оценке экономической эффективности деятельности вагонных участков предложено дополнительно учитывать показатели маркетинго - логистического обслуживания пассажиров в поездах: полноту удовлетворения спроса на объемы реализации услуг; уровень стандартов качества дополнительных услуг для пассажиров; оперативность, информирование и культуру предоставления сервиса при обслуживании пассажиров; комфортабельность поездки.

В результате проведенной оценки уровня реализации маркетинговой стратегии усовершенствованы основные принципы предоставления сервиса в поездах, на основе которых построена структура управления маркетинговой деятельности вагонных участков, отличающаяся от существующей, организацией службы маркетинга в ЛВЧ, функционирование которой позволит своевременно выполнять требования пассажиров по обслуживанию и обеспечит оптимизацию управления сервисом в поездах информационными и финансовыми потоками.

Определены и классифицированы факторы повышения эффективности деятельности ЛВЧ, использование которых позволит связать поставленную цель непосредственно со средствами ее достижения – определить пути решения задачи, конкретные рекомендации и мероприятия для разных подразделов ЛВЧ, сформулировать промежуточные цели, ведущим к самим низовым уровням управления, разработать системную программу развития исследуемого объекта, в которой отражаются этапы, сроки и исполнители работ, а также необходимые ресурсы. Предложены альтернативные варианты решения вопросов совершенствования системы управления деятельности ЛВЧ и повышения ее конкурентоспособности.

Усовершенствованы теоретико-методические подходы по определению доходности ЛВЧ с учетом сезонных колебаний от подсобно-вспомогательной деятельности, полученных от 1 перевезенного пассажира и коррекции ассортимента дополнительных услуг, которые предоставляются пассажирам в поездах.

Для прогнозирования доходов вагонных участков обоснован теоретически-методический подход по оценке экономической эффективности подсобно-вспомогательной деятельности ЛВЧ, а именно: статистический метод измерения взаимосвязей (корреляционно-регрессионный анализ), который позволяет объективно оценивать вклад ЛВЧ в результаты деятельности пассажирского хозяйства.

Ключевые слова: вагонный участок, пассажирские поезда, подсобно-вспомогательная деятельность, конкурентоспособность услуг, система управления, прогнозирование доходности, сезонные колебания.

ANNOTATION

Kharchuk E. G. Estimation of economic efficiency subsidiary – to auxiliary activity of carriage areas. – the Manuscript.

The dissertation on competition of scientific degree of Cand. Econ. Sci. on a speciality 08.00.04 – economy and management of the enterprises (by economic activities kinds). The Dnepropetrovsk national university of a railway transportation of a name of the academician of V. Lazarjana, 2011.

The dissertation is devoted working out of scientific-theoretical and methodical bases of marketing-logistical approaches concerning an estimation of economic efficiency by activity of carload sites of a passenger complex of a railway transportation of Ukraine taking into account development of market relations and area reforming.

In work scientific and research works concerning development of the theory and practice of an estimation of production efficiency and activity of the enterprises of railway branch and economy of passenger transportations, and also control system improvement by passenger transportations are analyzed. Scientific-theoretical and methodical marketing-logistical approaches concerning an estimation economic of efficiency by activity of carload sites of a passenger complex of a railway transportation of Ukraine taking into account development of market relations and area reforming are developed.

It is improved teoretiko-methodical approaches in relation to determination of seasonal vibrations for prognostication of dokhidnosti of LVCH; theoretical ground of essence of this estimation and its expansion on the basis of marketingo-logistic conceptions; factors of influence are on the increase of efficiency of activity of carriage areas; basic marketingo-logistic principles of service and indexes of estimation of marketingo - logistic maintenance of passengers in trains.

For forecasting of incomes of carload sites the theory-methodical approach for definition of an estimation economic of efficiency by activity CS is applied and proved, namely a statistical method of measurement of interrelations (correlation-regress the analysis) that will allow estimating objectively contribution CS to results of a passenger complex.

Keywords: a carload site, passenger trains, auxiliary activity, competitiveness of services, system management, profitableness forecasting, seasonal fluctuations.

Харчук Олена Георгіївна

**ОЦІНКА ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ПІДСОБНО-
ДОПОМІЖНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВАГОННИХ ДІЛЬНИЦЬ**

АВТОРЕФЕРАТ

дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата економічних наук

Надруковано згідно з оригіналом автора

Підписано до друку «___»___ 2011р. Формат паперу 60х84/16. Ум. друк. арк.
0,9. Обл.-вид. арк. 1,0.

Замовлення. № 1632. Тираж 100

Видавництво Дніпропетровського національного університету залізничного
транспорту імені академіка В. Лазаряна

Свідоцтво суб'єкта видавничої діяльності ДК № 1315 від 31.03.2003

Адреса видавництва та дільниці оперативної поліграфії:
вул. Академіка Лазаряна, 2, Дніпропетровськ 49010
www.diitrvv.dp.ua